

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development: R & D) โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ประเพณีแห่ปราสาทผึ้งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตร เรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี มีสมมติฐานการวิจัย คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เรียนตามหลักสูตร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนบ้านหนองปลาไหล อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองขอนเทพพนม โรงเรียนบ้านห้วยหวาย โรงเรียนบ้านพยอมงาม โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จำนวนนักเรียน 76 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มจากการจับสลากจากกลุ่มโรงเรียนบ้านหนองปลาไหล จาก 5 โรงเรียน เหลือ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนหนองแกประชาสรรค์ และจากการสุ่มระดับชั้น จาก 6 ระดับชั้น ผลปรากฏว่าได้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้สำรวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้การร่างหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่

1.1 แบบสอบถาม ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน

1.2 แบบสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน

1.3 แบบการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ สำหรับใช้ทดลอง (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 65 คน จากโรงเรียนอนุบาลหนองปรือ จำนวน 45 คน และ โรงเรียนบ้านหนองของ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรด้วยตนเอง และคัดเลือกแบบทดสอบตามคุณภาพ จำนวน 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ นั้นมาวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน คือ การประเมินผลงานระหว่างทดลองใช้หลักสูตรจากการปฏิบัติกิจกรรม โดยประเมินผลงานตามสภาพจริงใช้แบบประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 และให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ มาตราประมาณค่า 3 ระดับคุณภาพ ดังนี้

ร้อยละ 90.00 – 100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 80.00 – 89.00 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

ร้อยละ 50.00 – 79.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

โดยผู้วิจัยประเมินด้วยตนเอง

4. เครื่องมือประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติ ในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้วิจัยได้ประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนซึ่งเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

ร้อยละ 90.00 – 100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 80.00 – 89.00 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

ร้อยละ 50.00 – 79.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

5. เครื่องมือประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการให้นักเรียนประเมินตนเอง ขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการประเมินตนเองของผู้เรียน ซึ่งเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี และให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 50.00 ดังนี้

ร้อยละ 90.00 – 100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดีเยี่ยม

ร้อยละ 80.00 – 89.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 50.00 – 79.00 หมายถึง ระดับคุณภาพผ่าน

ต่ำกว่าร้อยละ 50.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

6. เครื่องมือการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือการประเมินผลหลังใช้หลักสูตรซึ่งเรียนตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยใช้เกณฑ์การวัดความพึงพอใจ ของลิเคอร์ท (Likert's scale) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับ ของการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, ม.ป.ป., หน้า 100) ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและภาพรวมทั้งฉบับ

4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

7. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

7.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

7.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน

7.1.2 ดำเนินการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน

7.1.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน

7.1.4 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการความจำเป็น

หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน

หลังจากนั้นนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย หลักการและจุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระเวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

7.2 ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสอบถามสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผ่านการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่างและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรฉบับร่างและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยนำหลักสูตรฉบับร่างกลับมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำหลักสูตรฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความสอดคล้องของหลักสูตร จากนั้นนำหลักสูตรฉบับร่างมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

7.3 การทดลองใช้หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

7.3.1 ส่งหนังสือขออนุญาตทดลองใช้หลักสูตรกับผู้บริหารสถานศึกษา

7.3.2 จัดเตรียมสถานที่ สื่อประกอบการเรียนรู้ และดำเนินการทดลองใช้

หลักสูตรโดยการทดสอบก่อนใช้หลักสูตร (pre – test) ต่อจากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน การจัดการเรียนรู้และทดสอบหลังใช้หลักสูตร (post-test)

7.4 ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการประเมินผลงาน การประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency value) ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)สถิติทดสอบที (t-test แบบ dependent samples) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

จากการนำหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ที่วิจัยและพัฒนา (research and development: R & D) มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 7 กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีจุดเน้นเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีความรักความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยให้ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และถ่ายทอดภูมิปัญญาให้นักเรียน ขั้นตอนวิธีการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการประเมินผลหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพ แวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งแต่ละแนวคิด ทฤษฎีมีความสอดคล้องกันสามารถนำมาพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ หลักการและจุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระเวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยระบุขั้นตอนต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกันและมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

โดยรูปแบบสอดคล้องกับการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ดังนี้ สุดใจ รอดสุวรรณ (2549) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเรื่องสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 2) พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3) วารี มะลิทอง (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

1.4 การสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากนักเรียน จำนวน 16 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 62.50 มีอายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.25 และนักเรียนร้อยละ 62.50 ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกปฏิบัติจริง ร้อยละ 75.00

1.5 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขรวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 17 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.80 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 41.20 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 41.20 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาโท ร้อยละ 29.40 ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งให้เป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อใช้ในสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 100.00 ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนคิดว่า การพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 100.00 และทุกคนเห็นว่าควรจัดการเรียนการสอนประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในลักษณะให้นักเรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้นักเรียนสังเกตการสาธิต และลงมือปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกผึ้งจริง ร้อยละ 100.00

1.6 การสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความต้องการและเห็นความจำเป็นให้มีการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งในโรงเรียน โดยพัฒนาเป็นหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้งที่ถูกต้องตามหลักวิชาการร้อยละ 100.00 ทุกคนเห็นด้วยกับหลักการ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรโดยสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคลากรหลายๆ ฝ่าย ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษา

หลาย ๆ คน และนำแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาเหล่านั้นมาพัฒนาหลักสูตรการทอผ้า โดยมีคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเป็นที่ปรึกษา ร้อยละ 100.00 และเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 รวมทั้งเห็นด้วยกับแนวทางแก้ไขปัญหาคอขวดในการจัดการเรียนการสอนการประดิษฐ์ดอกไม้ โดยวิธีการสับเปลี่ยนเวลาเรียนบางช่วงกับการเรียน ชั่วโมงซ่อมเสริม และ แนะนำ เพื่อให้การเรียนการประดิษฐ์ดอกไม้ติดต่อกัน ร้อยละ 100.00 และทุกคนเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการปฏิบัติกิจกรรมจริงทั้งเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเสมอ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และข้อมูลพื้นฐานโดยสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมาเป็นพื้นฐาน ในการสร้างโครงร่างหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและจุดหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระเวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล โดยมีรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จังหวัดกาญจนบุรี
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การประดิษฐ์เกสรดอกไม้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประดิษฐ์ดอกไม้

3. ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จังหวัดกาญจนบุรี ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร จำนวน 6 สัปดาห์ 12 ชั่วโมง โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการทดลองใช้หลักสูตรเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน คือการประเมินระหว่างใช้หลักสูตร การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรนอกจากการประเมินผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียนแล้ว ยังประเมินด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเองขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร

4. ผลของการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผลที่เกิดขึ้นสรุปได้ดังนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การประเมินผลงาน การประติษฐาน์คอกผึ้งของนักเรียน คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรโดยภาพรวม ผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพ ดี ผลการประเมินด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยให้นักเรียนประเมินตนเองจากแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดี

4.3 การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

4.4 ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่ามีการเพิ่มชั่วโมงในหลักสูตรจาก 12 ชั่วโมง เป็น 15 ชั่วโมง โดยปรับเวลาเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จากแผนละ 3 เป็นแผนละ 5 ชั่วโมง

อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นสำคัญที่จะต้องอภิปรายผลในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนาหลักสูตรโครงร่าง ในการพัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าสถานศึกษามีนโยบายให้พัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม มีจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 7 กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความ

ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็น สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีจุดเน้นเกี่ยวกับการมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น มี ความรักความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ มี 4 อย่างคือ 1) การเรียนรู้ จากภูมิปัญญาหรือผู้รู้ในท้องถิ่น 2) การเรียนรู้ได้จากการศึกษาค้นคว้า 3) การเรียนรู้ได้จากการ ทำงานกลุ่ม 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยให้ผู้รู้ที่อยู่ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และถ่ายทอดภูมิปัญญาให้นักเรียน การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่ เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน บุคคลในชุมชน มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซาวนันท ชันชเกษ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีหลักการตอบสนองความต้องการและ ความสนใจของนักเรียน และเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามหลักหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี แอ็กกิง สก๊อต,และบาราด (Hacking, Scott, & Barratt, 2007,p.256) ได้วิจัยหลักสูตรท้องถิ่นที่นักเรียนชาวอังกฤษเขียน เล่าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเด็ก ๆ เป็นบทความที่สำรวจ วิเคราะห์ลักษณะการพัฒนา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ดีขึ้น เมื่อปี ค.ศ. 1983 เบนเนท (Bennett, 2008) ศึกษาเรื่อง การมี ส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูอาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรมากยิ่งขึ้น ในด้านการเสนอแนวความคิด มีการนำผลการวิจัยและผลงานทางการศึกษา มาใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ปี 1915 – 1940

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรโครงร่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโครงร่างตาม ข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คุณภาพผู้เรียน 5) เนื้อหาสาระเวลาเรียน 6) สื่อการเรียนรู้ 7) แผนการจัดการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ดังนี้ จังหวัดกาญจนบุรี ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งหมู่บ้านหนองปรือ ชนบธรรมเนียม

ประเพณีวัฒนธรรม การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเกสร ดอกผึ้งจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การประดิษฐ์ดอกผึ้ง จากผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรฉบับร่างมี ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: index of item objective) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่ดีมี ประสิทธิภาพและเหมาะสม สอดคล้องกับ หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญๆ ไว้ 9 ส่วน โดยเริ่มจาก 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนการสอน 9) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามตา เพชรคอน (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้านสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของ หลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 7) เวลาเรียน 8) การวัดและประเมินผล วาริ มะลิทอง (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี องค์ประกอบดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารได้โดยเน้นการปฏิบัติจริงเหมาะสมกับสถานการณ์จริง 2)การพัฒนาหลักสูตร มีองค์ประกอบ คือ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา สาระ ขอบข่ายเนื้อหา เวลา เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล

3. จากผลการนำหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี โดยนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง 16 คน และได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างเดือน สิงหาคม – กันยายน จำนวน 12 ชั่วโมง ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 แผน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมตามขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกผึ้งในแผนการจัดการเรียนรู้กระทั่งเกิดเป็นผลงานจากการ ประดิษฐ์ดอกผึ้ง แต่ละขั้นตอน และผลงานการประดิษฐ์ดอกผึ้งของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพ ดีรวมทั้งนักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับ มาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้น ในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการประดิษฐ์ ดอกผึ้ง ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545, หน้า 3-8) ได้กล่าวถึงการ จัด การศึกษาโดยมุ่งให้ความสำคัญด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการ เรียนรู้ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น และ สอดคล้องกับแนวคิดของงามตา เพชรคอน (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร

การอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้านสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการประเมินผลทักษะปฏิบัติ ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

4. จากผลการประเมินหลักสูตรและปรับปรุง

ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินผลหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ประเมินผลก่อนและหลังใช้หลักสูตร การประเมินผลผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน คือ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร

4.1 จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ประเมินผลก่อน และหลังใช้หลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องประเพณีแห่ปราสาทผึ้งและการประดิษฐ์ดอกไม้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากนักเรียนได้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเอง มีความสนใจ มีความตั้งใจ มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ (2549) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเรื่องสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะการปฏิบัติงานร่วมกันมีผลดี งานวิจัยของจิราวุฒน์ พึ่งอ่อน (2550) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ที่ได้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และกิจกรรมด้านความรู้ความเข้าใจทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริ มะลิตอง (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้โดยเน้นการปฏิบัติจริงเหมาะสมกับสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.2 การประเมินผลการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน คือ การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี ผลประเมินด้านความรู้

และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี และผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยให้นักเรียนประเมินตนเองจากแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดี ซึ่งแสดงว่าวิธีการสอนโดยการบรรยาย การสาธิต การให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งให้นักเรียนได้ใช้สื่อของจริงในการประดิษฐ์ดอกไม้ ทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเองกระทั่งเกิดเป็นผลงานการประดิษฐ์ดอกไม้ของนักเรียน มีการประเมินผลงานของนักเรียนตามสภาพจริง เป็นแบบการประเมินผลงานนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) สอดคล้องกับหลักการของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของกรมวิชาการ (2545, หน้า 105) ได้ให้แนวทางการประวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดผลตามสภาพจริง คือเมื่อนักเรียนเรียนจบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วต้องมีผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรม ผลงานเป็นสิ่งที่สะท้อนความจริงของผู้เรียนว่า รู้จริง ทำได้จริง ดีจริงหรือไม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ (2549, หน้า 62) ได้พัฒนาหลักสูตร เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้กล่าวถึงการประเมินผลงานของนักเรียนซึ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรพืชสมุนไพรในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบการประเมินผลงานของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราณัฐวัฒน์ พึ่งอ่อน (2550) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าด้านทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนสามารถปฏิบัติการทำงานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้เป็นอย่างดี

4.3 การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งแสดงว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรประเพณีแห่งปราสาทผึ้ง ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน เพราะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจริงทั้งเป็นรายบุคคล และปฏิบัติกิจกรรมรวมกันเป็นกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน การพูดกันด้วยวาจาสุภาพทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ (2549) ได้พัฒนาหลักสูตรเรื่องสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าด้านทักษะการปฏิบัติงานร่วมกันมีผลดี และด้านเจตคติต่อพืชสมุนไพรในท้องถิ่น พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราณัฐวัฒน์ พึ่งอ่อน (2550) ได้

พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอนาทม จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สอดคล้องกับงานวิจัยของจำลอง นำพา (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม วิถีไทยกับเยาวชนไทยในปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองแค “สรกิจพิทยา” อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่พึงพอใจต่อหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

หลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง เพื่อความสะดวกและความเหมาะสมของการนำไปใช้

1.2 ควรปรับลดระยะเวลาให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน

1.3 วิทยากรควรเป็นผู้มีประสบการณ์ และควรจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรนี้ จึงจะเกิดผลดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 คูบัว

2.2 ควรมีการวิจัยในเรื่องการทำตัวปราสาทผึ้งโดยทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีอายุมากกว่า 12 ปี ขึ้นไป และควรจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม

2.3 ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผลการพัฒนาได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ควรเป็นบุคคลที่มีความสนใจทางด้านการศึกษา และกล้าแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ฉะนั้น ผู้ที่พัฒนาหลักสูตรจะต้องมีความรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาหลักสูตร